

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 25 stycznia 2016 r.

Adam Bodnar

II.711.1.2014.KŁS

Pan

Paweł Szalamacha

Minister Finansów

Pismem z dnia 3 grudnia 2013 r. Rzecznik Praw Obywatelskich (sygn. RPO-740736 II/13/KSz) zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości z wątpliwościami dotyczącymi zgodności z Konstytucją RP przepisów art. 39 ust. 2 pkt 1 i 2, art. 44 ust. 1 oraz art. 183 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz. U. 2014 r., poz. 94). Rzecznik wyraził przekonanie, iż przepisy te są niedookreślone, co może powodować niejasności dotyczące tego, jakie zachowanie na rynku jest zakazane, a jakie dozwolone. W tym kontekście, Rzecznik wskazał na zasady prawidłowej legislacji, której dyrektywy nakazują, by uchwalane przepisy były jasne, precyzyjne i poprawne pod względem językowym.

Wątpliwości budzi przede wszystkim art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy, który stanowi, że zakazaną manipulacją jest „składanie zleceń lub zawieranie transakcji powodujących nienaturalne lub sztuczne ustalenie się ceny jednego lub kilku instrumentów finansowych, chyba że powody tych działań były uprawnione, a złożone zlecenia lub zawarte transakcje nie naruszyły przyjętych praktyk rynkowych na danym rynku regulowanym”. Zadaniem trudnym, jeśli nie niewykonalnym, może okazać się odróżnienie ceny naturalnej od ceny sztucznej. W praktyce, prowadząc wykładnię znamion czynu zabronionego wskazanych w art. 183 ust. 1 ustawy, to organ stosujący prawo ocenia działania inwestora, a więc ostatecznie dookreśla znamiona czynu zabronionego.

Podejrzanie niezgodności z Konstytucją RP wiąże się także z art. 183 w zw. z art. 44 ustawy, statuującym czyn zabroniony, którego znamiona zdeterminowane są w części „przyjętymi praktykami rynkowymi”. Zgodnie z art. 44 ustawy „przyjęte praktyki rynkowe” są akceptowane w drodze uchwały przez Komisję Nadzoru Finansowego. Tym samym, Komisja zyskuje kompetencje do określania treści przepisów prawa w zakresie odpowiedzialności karnej. Może to stanowić poważne naruszenie zasady *nullum crimen sine lege*.

W odpowiedzi z dnia 5 marca 2014 r. Minister Sprawiedliwości wyraził pogląd, iż użyte w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi pojęcia, które zostały zakwestionowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich nie wydają się kwalifikować ww. przepisów jako niezgodnych z Konstytucją RP. Niemniej jednak, mając na uwadze podniesione przez Rzecznika wątpliwości odnoszące się do przepisów regulujących manipulację na rynku, Minister Sprawiedliwości podkreślił, iż możliwość ich zmiany będzie można rozważyć w związku z implementacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku (Dz. Urz. UE L 173/179).

W dniu 12 stycznia 2016 r. ponownie zwróciłem się do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o informację dotyczącą planowanych przez Ministra Sprawiedliwości prac nad wprowadzeniem ewentualnych zmian do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Minister Sprawiedliwości pismem z dnia 19 stycznia 2016 r. poinformował mnie, że zgodnie z art. 24 § 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 815, z późn. zm.) Ministerstwo Sprawiedliwości jest właściwe dla kodyfikacji karnych, zaś regulacje, o których mowa w piśmie są przedmiotem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r., poz. 94, z późn.zm.), a więc należą do właściwości Ministra Finansów.

W związku z powyższym, zwracam się uprzejmie z prośbą o informację dotyczącą planowanych przez Ministra Finansów prac nad wprowadzeniem ewentualnych zmian do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie, jaki został wyżej przedstawiony.

Podpis na oryginale